

SAMRÅDSUNDERLAG

**Inför ansökan om tillstånd för vattenverksamhet för
Unnarviken vattentäkt, Hylte kommun**

Hylte kommun
2025-03-07

Kund

Hylte kommun
Storgatan 8
314 80 Hyltebruk
Tel: +46 345 180 00
Org. nr. 212 000-1207

Konsult

Ensucon AB
Stortorget 6
222 23 Lund
Tel: +46 793 37 99 83
<https://ensucon.se/>
Org. nr. 559161-3608

Uppdragsledare

Mercedes Assarsson
Tel: +46 761106674
mercedes.assarsson@ensucon.se

Handläggare

Therése Svensson
Tel: +46 763 63 56
therese.svensson@ensucon.se

Granskad av

Mercedes Assarsson
Tel: +46 761106674
mercedes.assarsson@ensucon.se

Projektnummer:

211890

Datum:

2024-12-10, reviderad 2025-03-07

Version

1.0

Sammanfattning

Bakgrund

Hylte kommun i Hallands län förser kommunen med dricksvatten genom ett flertal vattentäkter. Unnaryds vattentäkt är en av dem och försörjer cirka 800 hushåll med dricksvatten. Täkten sker i introducerat grundvatten från en schaktbrunn på ett område som till stor del består av isälvsediment och sandig morän. Hylte kommun har idag ett lokalt vattenuttag för tätorten Unnaryd, men detta grundvattenuttag saknar vattendom. Täkten är därför i behov av skydd i juridisk mening för sin vattenverksamhet. För att säkra kommunens uttag och vattentillgång önskar kommunen att en vattendom upprättas.

Föreliggande samrådsunderlag syftar till att inleda processen inför en ansökan om vattenverksamhet enligt 11 kapitlet miljöbalken för aktuell vattentäkt. Ansökan lämnas in till Mark- och miljödomstolen i Vänersborg för avgörande.

Hylte kommun avser ansöka om $250 \text{ m}^3/\text{dygn}$ grundvattenuttag, mätt som årsmedelvärde och ett maxuttag på $400 \text{ m}^3/\text{dygn}$ (som får används högst tre månader i följd).

Verksamhet

För grundvattenbrunnen i Unnaryd planeras fortsatt uttag av grundvatten som råvatten för dricksvattenproduktion. Hylte kommun behöver nyttja och skydda de grundvattenresurser som finns inom kommunen på ett hållbart sätt för att kunna försörja kommuninvånarna med dricksvatten. Hylte kommun avser att söka tillstånd för uttag av grundvatten av en mängd på $250 \text{ m}^3/\text{dygn}$, mätt som årsmedelvärde, med ett maxuttag på $400 \text{ m}^3/\text{dygn}$ (används högst tre månader i följd).

Verksamheten antas ha betydande miljöpåverkan och är tillståndspliktig i enlighet med 11 kap. 5§ miljöbalken (1998:808) och därför hålls inget undersökningssamråd. Detta samrådsunderlag ligger till grund för ett avgränsningssamråd, vilket är det första momentet inför inlämning av ansökan om tillstånd. Avgränsningssamrådet syftar till att inhämta synpunkter på planerad verksamhet i detta fall redan pågående verksamhet, i ett tidigt skede i tillståndsprcessen och att avgränsa omfattningen av miljökonsekvensbeskrivning (MKB).

Idag finns det ett fastslaget vattenskyddsområde med tillhörande skyddsföreskrifter kring Unnaryds vattentäkt, men ingen vattendom. Hylte kommun är huvudman för de kommunala vattentäkterna i kommunen.

Alternativ

Idag tas grundvatten i kommunen från befintliga grundvattenbrunnar. Ytvattenförekomster kommer till stor del från sjön Unnen. Alternativa lösningar gällande nyttjande av ytvattenförekomster i närområdet kräver stora investeringar för att säkerställa kvalitet och kvantitet innan det når ut till konsument. Alternativet att nyttja ytvatten som resurs för dricksvatten bedöms som mindre tillfredställande. Huvudalternativet blir därav att fortsätta nyttja grundvattenbrunnarna i Unnaryd som det gjort historiskt, utan vattendom.

Alternativa lokaliseringar har inför samrådet ej utretts.

Nollalternativet skulle innebära att Hylte kommun inte kan fullgöra den lagstadgade skyldigheten att säkert tillhandahålla dricksvatten av tillräcklig mängd och kvalitet för boende i Unnaryds samhälle. I dagsläget saknas reservvattentäkt för flera av tätorterna i Hylte kommun, inklusive Unnaryd.

Miljökonsekvenser

I efterliggande samrådsunderlag har det kartlagt de miljöaspekter som skulle kunna påverkas av vattenverksamheten och uttaget av grundvatten samt de effekterna som verksamheten kan utgöra på närliggande naturmiljö. De miljökonsekvenser som bedöms beröras av vattenverksamheten redogörs nedan i detta samrådsunderlag för samråd med berörda myndigheter och intressenter för att sedan bedömas i den framtida upprättande av miljökonsekvensbeskrivningen (MKB).

Utöver en grundvattensänkning bedöms annan påverkan på naturmiljö, kulturmiljö eller andra intressen inom influensområdet inte föreligga. Sammanfattningsvis bedöms vattentäkten i Unnaryd medföra liten påverkan på omgivningen. Ett skydd av vattentäkten bedöms på sikt kunna förstärka vattenförsörjningen i Hylte kommun och Unnaryds samhälle vilket gynnar medborgarnas rätt till bra dricksvattenkvalitet och robust försörjning.

INNEHÅLL

1	Inledning.....	8
1.1	Syfte.....	8
1.2	Tillståndprocess vattenverksamhet.....	9
1.3	Avgränsning av samrådsunderlag.....	10
1.4	Samrådskrets.....	10
2	Områdesbeskrivning.....	11
2.1	Geologi och hydrogeologi.....	12
2.2	Vattenförekomster.....	13
2.3	Kulturmiljö.....	18
3	Verksamhetsbeskrivning.....	19
3.1	Vattentäkt och influensområde.....	19
4	Alternativ.....	21
4.1	Huvudalternativ.....	21
4.2	Alternativa lösningar.....	21
4.3	Nollalternativ.....	21
5	Bedömningsunderlag.....	23
5.1	FN:s globala hållbarhetsmål.....	23
5.2	Nationella miljö kvalitetsmålen.....	24
5.3	Regionala och lokala miljömål.....	24
5.4	Miljö kvalitetsnormer.....	25
5.5	Hänsynsreglerna och hushållningsbestämmelserna.....	25
5.6	Riksintressen.....	25
5.7	Skyddade områden.....	27
5.8	Planer och program.....	30
6	Miljö påverkan.....	32
6.1	Påverkan på vatten.....	32
6.2	Boendemiljö.....	34

6.3	Markmiljö & geologi.....	35
6.4	Kulturmiljö.....	35
6.5	Förorenade områden.....	36
6.6	Sammanfattning förväntad miljöpåverkan	36
7	Kumulativa effekter	37
8	Risker och olyckor.....	37
9	Kontroll av verksamheten.....	37
10	Sammanställning av utredningar inför Miljökonsekvensbeskrivning	38
11	Förslag till innehållsförteckning i Miljökonsekvensbeskrivning.....	39
12	Förslag till avgränsning i Miljökonsekvensbeskrivning	40
13	Referenser.....	41

BILAGA 1. FASTIGHETSBETECKNING MED KARTA (SEKRETESS).

BILAGA 2. ENSKILDA BRUNNAR

BILAGA 3. VATTENSKYDD SOMRÅDE MED SKYDDSFÖRESKRIFTER

Administrativa uppgifter

Verksamhetsutövare och sökande:	Hylte kommun
Organisationsnummer:	212000- 1207
Adress:	Storgatan 8
Postadress:	314 80 Hyltebruk
Fastighetsbeteckning:	Fastighetsbeteckning (för specifik fastighetsbeteckning se bilaga 1 med karta)
Fastighetsägare:	Hylte kommun.
Vattenförekomster:	Unnaryd (WA52271944)
Kommun och län:	Hylte kommun, Hallands län
Kontaktperson:	Adam Winstedt
Telefon, e-post:	+46 70–839 65 19, adam.winstedt@hylte.se
Tillsynsmyndighet:	Länsstyrelsen i Hallands län
Miljökonsult:	Ensicon AB Stortorget 6 222 23 Lund
Kontaktpersoner:	Kontaktpersoner på uppdragsledare.
Telefon, e-post:	Mercedes Assarsson: +46 761 10 66 74 mercedes.assarsson@ensucon.se
Juridiskt ombud:	Ensicon AB Storgatan 6 222 23 Lund

1 INLEDNING

Vattenförsörjning har varit uppe för diskussion då rådande klimatförändringar och miljömål kräver att den fysiska planeringen blir mer robust och ska hanteras på ett tryggt sätt (Boverket, 2018). Att säkerställa Hylte kommuns dricksvattenkvalitet och täktens kapacitet bidrar till en tryggare, säkrare och mer hållbar strategi för kommunen och kommande generationer. För en långsiktig dricksvattenförsörjning krävs åtgärder i kommunens fysiska planering, vilket är förenligt med lagen om allmänna vattentjänster (2006:412). Kommunen är skyldig enligt lagen att säkerställa en god vattenförsörjning och att i första hand tillgodose det genom allmänt vatten och avloppsanläggning (Regeringskansliet, 2024).

Hylte kommun (kommunen) har idag ett lokalt vattenuttag för tätorten Unnaryd. Detta uttag har för närvarande ingen vattendom, och för att säkra vattentillgången och uttaget av grundvatten, avser kommunen att en sådan upprättas. Utgångspunkten är att bibehålla de uttagsbrunnar som anlades år 1969 med tillhörande anordningar, då det inte finns några andra lokala dricksvattenuttag. Kommunen är beroende av de befintliga, redan driftsatta brunnar.

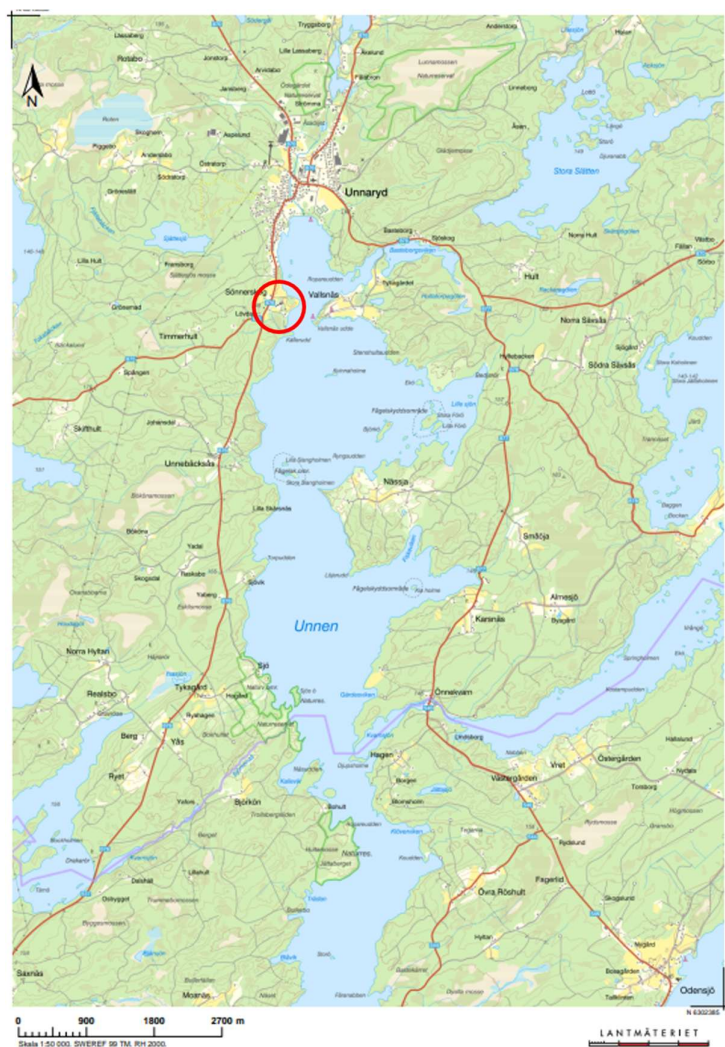
Uttagsmängden och lokalisering för uttagsbrunnarna bedöms inte förändras i framtiden utan Hylte kommun avser ansöka om tillstånd om vattenverksamhet enligt 11 kapitlet miljöbalken (1998:808) för grundvattenuttag i befintliga uttagsbrunnar. Kommunen avser ansöka om grundvattenuttag av en mängd på 250 m³/dygn, mätt som årsmedelvärde och ett maxuttag på 400 m³/dygn (som maximaluttag under tre månader i följd).

Hylte kommun har avsikt att skydda sina vattentäkter, och tillståndssyfte är även att säkra dricksvattenkvalitet och kvantitet. Kommunen är huvudman för de kommunala vattentäkterna och avser fortsätta göra detta även efter meddelad vattendom.

1.1 Syfte

Syftet med föreliggande samrådsunderlag är att informera om kommande ansökan om vattenverksamhet för befintlig vattentäkt och påbörja ansökningsprocessen. Kommunen vill härmed skapa en dialog med och inhämta synpunkter från berörda myndigheter, enskilda berörda och allmänheten för att sedan möjliggöra en avgränsning av innehåll i miljökonsekvensbeskrivning (MKB). Vilket är ett av kravdokument som följer med tillståndsansökan för vattenverksamheten. Inkomna synpunkter inom samrådsprocessen kommer sen att sammanställas bemötas och redovisas i en samrådsredogörelse.

Hylte kommun kommer att lämna in en tillståndsansökan för vattenverksamhet, inklusive MKB och tillhörande underutredningar, till Vänersborgs tingsrätt, där Mark- och miljödomstolen är placerad för avgörande i frågan.

Figur 1. Översikt över verksamhetsområdet (markerat i rött) i förhållande till samhället Unnaryd i Hylte kommun (Lantmäteriet, 2024).

1.2 Tillståndprocess vattenverksamhet

Det finns två typer av samråd i vid tillståndsansökan för vattenverksamhet; undersökningssamråd och avgränsningssamråd. Undersökningssamrådets syfte är att fastställa om vattenverksamheten kommer att innebära en betydande miljöpåverkan. Då kommunen bedömer att vattenverksamheten innebär betydande miljöpåverkan kommer inte ett undersökningssamråd att hållas. Detta samrådsunderlag ligger därmed till grund för ett avgränsningssamråd som avses hållas våren 2025.

Syftet med samrådsprocessen underlag är att informera om pågående ansökningsprocess, skapa en dialog med och inhämta synpunkter från berörda myndigheter, enskilda berörda och allmänheten för att sedan möjliggöra en avgränsning av MKB: n. Både samrådsförfarande och MKB är krav för tillståndsansökan av vattenverksamhet. De inkomna synpunkterna under samrådsprocessen kommer att sammanställas i en samrådsredogörelse.

Tillståndsansökan, samrådsredogörelse, MKB och underliggande utredningar kommer att lämnas in till Mark- och miljödomstolen i Växjö för prövning av vattenverksamheten.

1.3 Avgränsning av samrådsunderlag

Samrådsunderlaget avgränsas i huvudsak till att belysa de miljöeffekter som bedömts vara av vikt för hälso- och miljöpåverkan såväl lokalt, regionalt och globalt och som uppstår i förhållande till den befintlig vattenverksamheten. Samrådsunderlaget beskriver övergripande de aspekter som kan medföra en miljöpåverkan; medan efterkommande MKB kommer att redovisa mer djupgående analyser av både påverkan, effekt och konsekvens för varje relevant miljöaspekt. I MKB: n kommer även att föreslås lämpliga försiktighets- och skyddsåtgärder.

1.4 Samrådsrets

Ett undersökningssamråd med Länsstyrelsen Halland planeras genomföras skriftligt under december 2024 alternativt januari 2025. Utöver det kommer samråd hållas med andra myndigheter och särskilt berörda. Samrådsretsen kommer att avgränsas i samråd med Länsstyrelsen.

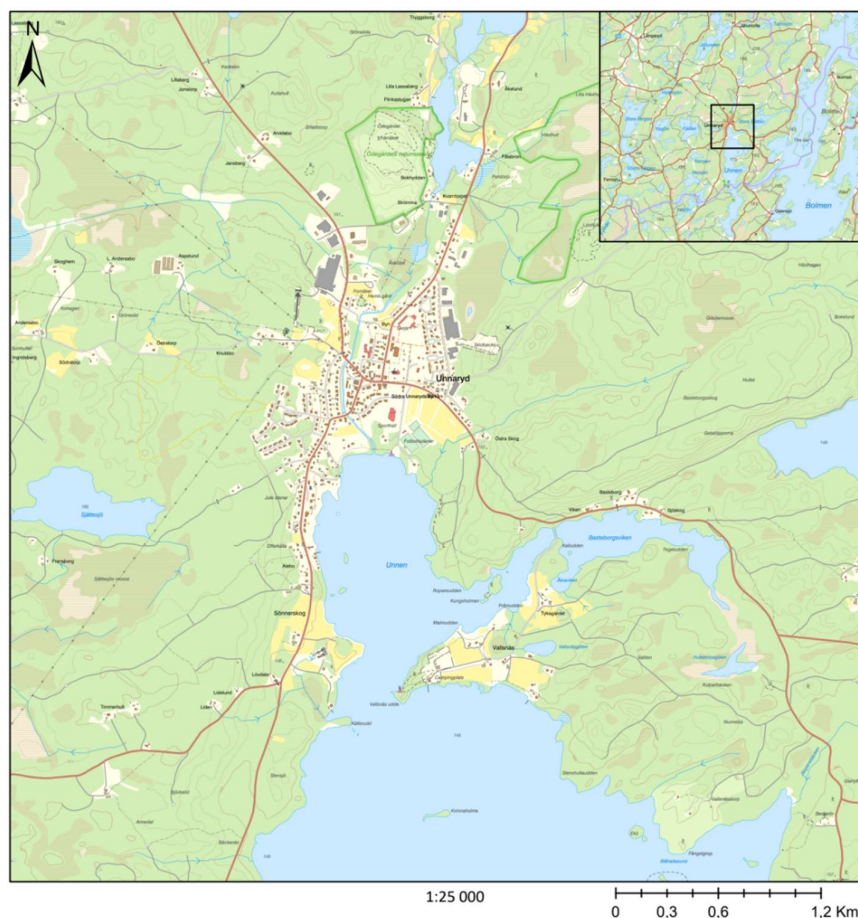
Förslag till samrådsrets:

- Miljöförvaltningen på Hylte kommun
- Vattenvårdsförbund
- Fiskevårdsförbund
- Naturskyddsföreningen lokal avdelning
- Fastighetsägare inom ca 500–1000 meter från planerad verksamhet
- Verksamheter inom ca 500–1000 meter från planerad verksamhet
- Sveriges geologiska institut (SGU)
- Havs- och Vattenmyndigheten
- Länsstyrelsen Halland
- Naturvårdsverket (NVV)
- Försvarsmakten

Samrådet föreslås att utföras som ett skriftligt samråd. Hylte kommun avser göra annonsering i sedvanliga medier samt direkt tillskrivning av samrådsretsen enligt ovan. Ackompanjerad av annonsering och publiceringen på Hylte kommuns hemsida, sedvanliga anslagstavlor och informationskanaler. Annonsering kommer även göras i Hallandsposten.

2 OMRÅDESBESKRIVNING

Unnaryd tätort ligger cirka fem mil nordost om Halmstad och sex mil öster om Falkenberg, och belägen inom Hylte kommun i Hallands län. Tätorten korsas av väg N 876 och i södergående riktning löper genom tätorten och byter namn från Norra vägen till Södra vägen. Vägen fortsätter i södergående riktning längs sjön Unnen. Vidare korsas tätorten även av väg N 870 (Myntgatan) i sydostlig riktning genom tätorten byter namn till Bolmenvägen. Tätorten omges till större delen skogsbruk och åkermark.

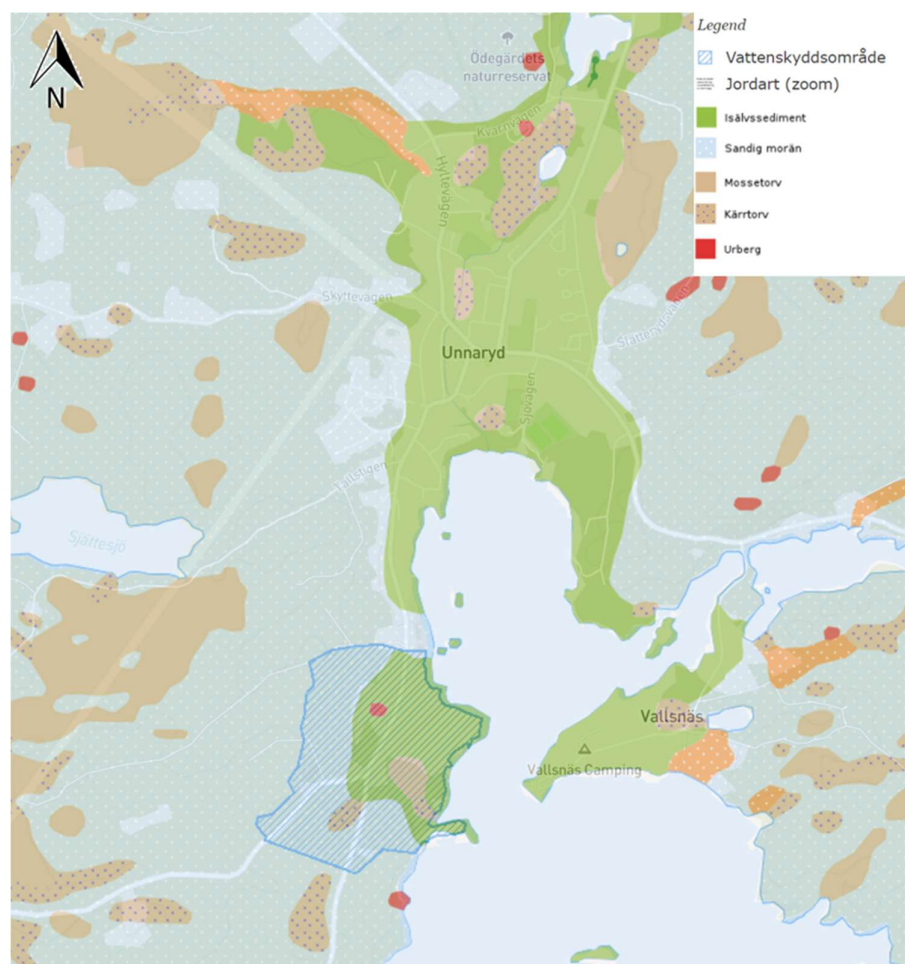
Figur 2. Översiktskarta över Unnaryd tätort i Hylte kommun (Lantmäteriet, 2024).

Det finns ett vattenskyddsområde (NVR-ID 2032049) drygt en kilometer, söder om tätorten med tillhörande skyddsföreskrifter som vann laga kraft 2012-09-01. I samrådsunderlaget antas brunnsområdet vara influensområde utifrån ett konservativt antagande om 500 meter radie.

Influensområdet omges av jord- och skogsbruk med inslag av sumpskog. Bostadsbebyggelse finns strax norr om tätorten. I Sönnerskog/Unnaryd finns byggnader som klassificerats av bebyggelseregistret med särskild betydelse för kulturmiljön (se avsnitt 2.4).

2.1 Geologi och hydrogeologi

Vid vattenskyddsområdet domineras marken av isälvsediment, sandig morän och med visst inslag av kärrtorv, mossetorv och urberg (SGU, 2024a).

Figur 3. Karta över vattenskyddsområdets marksammansättning (Vattenatlas, 2024).

Isälvsediment innebär en hög genomsläpplighet, sandig morän har en medelhög genomsläpplighet samt att mossetorv har en låg genomsläpplighet (SGU, 2024b).

Grundvattenmagasin är huvudsakligen jordakvifer och överlagras inte till någon annan del av annat definierat magasin (SGU, 2024c). Kommunens grundvattenbrunnar överlappas av grundvattenmagasinet och till större delen även vattenskyddsområdet.

2.1.1 Brunnar

De enskilda brunnar som har identifierats finnas inom influensområdet är fem energibrunnar varav en har fått sitt borrhål återfyllt. Vidare finns två brunnar till enskild vattentäkt för hushåll, mindre fritidshus och mindre lantbruk. Vattenmängduttagen från dessa brunnar varierar mellan 20 och 8000 liter/timme och totaldjupet på brunnarna varierar mellan 81 och 190 meter (SGU, 2024d).

Lokalisering av brunnar samt fastigheter som omfattas av vattenskyddsområdet återfinns i bilaga 2.

2.2 Vattenförekomster

Nedan beskrivs de yt- och grundvattenförekomster som återfinns i anslutning till influensområdet.

2.2.1 Ytvattenförekomster

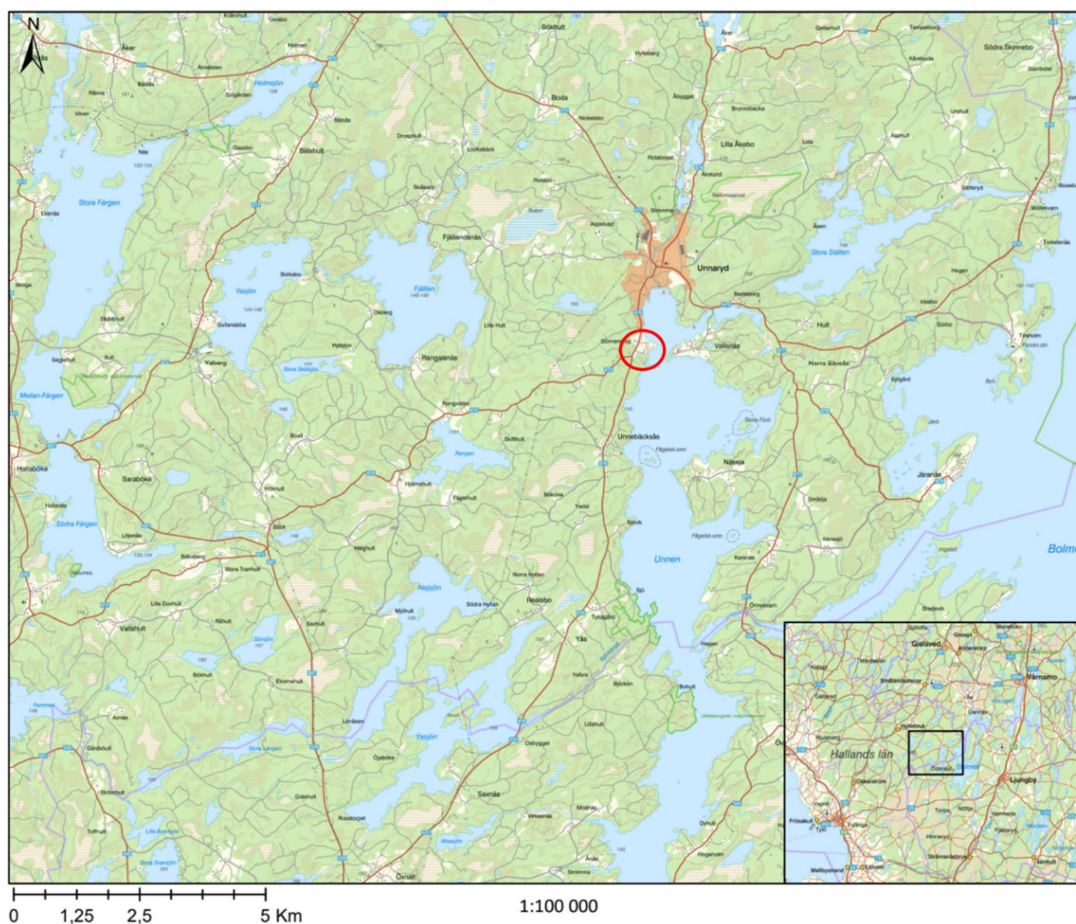
I närliggande området till grundvattentäkten har det identifierats ytvattenförekomsterna. Deras statusklassificering enligt förvaltningscykel 3 (2017–2021) listas nedan i Tabell 1.

Samtliga ytvattenförekomster som klassificerats enligt förvaltningsnyckel 3 (år 2017–2021) uppnår ej god kemisk ytvattenstatus gällande kvicksilver och kvicksilverföreningar. Den kemiska ytvattenstatusen uppnår ej god status på grund av diffusa källor i form av atmosfärisk deposition som bidrar till att halten kvicksilver och bromerade difenyleter överskrider den gränsmängd kopplat till sin miljö kvalitetsnorm (VISS, 2025).

Tabell 1. Ytvattenförekomster i närområdet till influensområdet som klassificerats enligt förvaltningscykel 3 (år 2017–2021) (VISS, 2025).

Namn	ID	Ekologisk status	Kemisk ytvattenstatus	Vattenkategori
Unnen	WA86678588	Måttlig	Uppnår ej god status	Sjö
Fjällen	WA83215542	Måttlig	Uppnår ej god	Sjö
Bolmen	WA29456646	Måttlig	Uppnår ej god	Sjö
Stora Slätten	WA60301111	Måttlig	Uppnår ej god	Sjö
Unnarydsån	WA60633381	Måttlig	Uppnår ej god	Vattendrag
Yasjön	WA488886632	God	Uppnår ej god	Sjö

Samtliga ytvattenförekomster som klassificerats enligt länsstyrelsens datainformationssystem (VISS) förvaltningsnyckel 3 (år 2017–2021) uppnår ej god kemisk ytvattenstatus gällande kvicksilver och kvicksilverföreningar. Den kemiska ytvattenstatusen uppnår ej god status på grund av diffusa källor i form av atmosfärisk deposition som bidrar till att halten kvicksilver och bromerade difenyleter överskrider den gränsmängd kopplat till sin miljökvalitetsnorm (VISS, 2025).

Figur 4. Översiktskarta över ytvattenförekomster i området, influensområdets placering är markerad med röd cirkel (VISS, 2025).

2.2.1.1 Unnen

Unnens ekologiska status är måttlig och kopplad till näringspåverkan av bland annat växtplankton och indikerar på försurning. Vidare utgör hinder för konnektiviteten för djur, växter och sediment att statusen blir måttlig. Den kemiska ytvattenstatusen som klassas som betydande påverkan gäller urban markanvändning, jordbruk, enskilda avlopp och förorenad mark/gammal industri. Dammar från befintlig och föråldrad vattenkraft är även några av påverkanskällorna (VISS, 2025).

2.2.1.2 Fjällen

En försämrad konnektivitet både upp- och nedströms resulterar i en måttlig ekologisk status och baseras på förekomsten vandringshinder för djur, växter, sediment och organiskt material. Status

för näringsämnen bedöms vara hög och vattenförekomsten kalkas för att motverka försurningspåverkan. Sjön befinner sig i förhöjd risk (VISS, 2025a).

2.2.1.3 Bolmen

Den sammanvägda ekologiska statusen klassas till måttlig med tillförlitlighet 2 på grund av växtplankton och bottenfauna. Prioriterade ämnen uppnår ej god status med avseende på kvicksilver och bromerade difenyletrar (PBDE). Statusen i Bolmen för kvalitetsfaktorn konnektivitet i vattendraget bedöms vara otillfredsställande. Bedömningen baseras på klassning av sjöars konnektivitet i längsgående riktning samt konnektivitet i sidled i de fall detta kunnat klassas. Mer information hittas under respektive parameter. Betydande diffusa påverkanskällor till Bolmen är förorenade områden, jordbruk, transport och infrastruktur, enskilda avlopp och atmosfärisk deposition samt förändrad konnektivitet genom dammar, barriärer och slussar (VISS, 2025b)

2.2.1.4 Stora Slätten

Den ekologiska statusen för vattenförekomsten Stora Slätten är kopplad till vandringshinder och försämrad konnektivitet för fisk. Vattenförekomsten är försurningspåverkad och kalkningen förekommer som försurningsåtgärd (VISS, 2025c).

2.2.1.5 Unnarydsån

Den ekologiska statusen för vattenförekomsten Unnarydsån är kopplad till vandringshinder och försämrad konnektivitet för fisk. Vattenförekomsten är försurningspåverkad och kalkningen förekommer som försurningsåtgärd (VISS, 2025d)

2.2.2 Grundvattenförekomster

Grundvattenförekomsten Unnaryd har sitt huvudavrinningsområde i Nissan och Lagan och delavrinningsområde i Hallands Län. Grundvattenmagasinet består av sand- och grusförekomst och det finns goda eller mycket goda uttagsmöjligheter i bästa del av grundvattenmagasin, 1–5 liter/sekunden, vilket genererar cirka 80 – 400 m³/ dagen. Under förvaltningscykel 3 (år 2017–2021) hade grundvattnet god kemisk grundvattenstatus men var ej klassad gällande kvicksilver och kvicksilverföreningar, zink eller PFAS (VISS, 2025).

Grundvattenförekomsten har en kapacitet på 2769 liter/dygn med en uttagsmöjlighet på 1–5 liter/sekund (cirka 80–400 m³/dygn) (SGU, 2024). Den kvantitativa statusen på grundvattenförekomsten Unnaryd är starkt beroende av ytvattentillförsel från sjön Unnen.

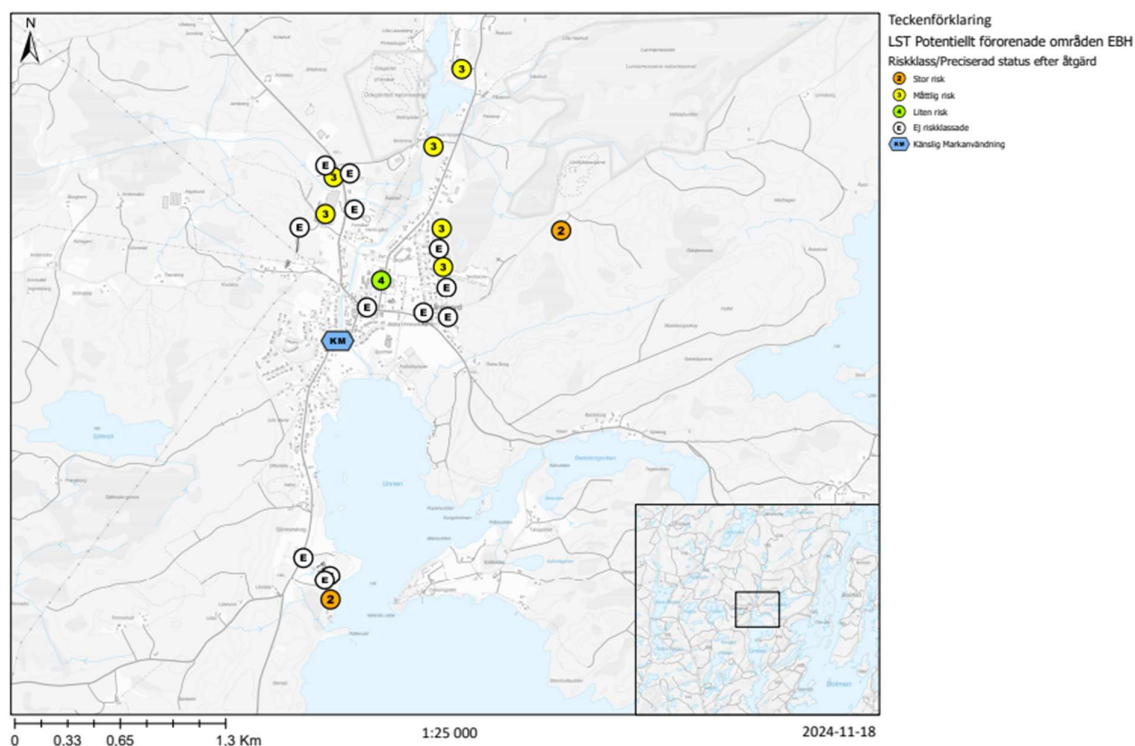
Tabell 2. Information och klassificering enligt förvaltningscykel 3 (år 2017–2021) för grundvattenförekomsten i närområdet (VISS, 2025).

	ID	Ekologisk status	Kemisk ytvattenstatus	Vattenkategori
Unnaryd	WA52271944	God	God	Grundvatten

Grundvattenförekomstens ekologiska- och kemiska ytvattenstatus anses vara god, men är inte klassificerad gällande kvicksilver och kvicksilverföreningar.

2.2.3 Potentiellt förorenade områden

Inom influensområdet finns det objekt i Länsstyrelsens MIFO-databas över potentiellt förorenade objekt, se Figur 5. Objekten utgörs av en skjutbana (ID 106253) och är placerad i riskklass 2. Det finns också tre identifierade objekt i form av avloppsreningsverket (ID 106 187), en betong- och cementindustri (ID 182 363) samt en plasttillverkningsindustri (ID 106 149) (Länsstyrelserna, 2024)

Figur 5. Potentiellt förorenade områden, inom influensområdet enligt EBH-kartan (Länsstyrelserna, 2024).

2.3 Kulturmiljö

Fornlämningar är skyddade enligt kulturmiljölagen (1988:950). Vilket innebär att dessa inte får skadas. Vid påträffad fornlämning under ett pågående arbete, ska arbetet vid det berörda området avbrytas omedelbart och påträffad fornlämning ska anmälas till länsstyrelsen enligt 2 kap. 10 § kulturmiljölagen.

Influensområdet överlappas av vattenknutna kulturmiljöer (Utloppet av Unnen) och fornlämningar som vägmärke (L1998:9689), lämningar i form av Hälsobrunn och offerkälla (L1998:9994, L1998:9993), övrig lämning (L1998:8292, L1998:7892) och lägenhetsbebyggelse (L1998:9026) (Riksantikvarieämbetet, 2024).

Vidare har det identifierats byggnader som befinner sig i bebyggelseregistret för kulturhistoriskt värde inom influensområdet. En byggnad med klassificering A, B respektive en byggnad med klassificeringen C finns med i bebyggelseregistret (Länsstyrelsen Halland, 2024).

3 VERKSAMHETSBESEKRIVNING

Hylte kommun (kommunen) har som avsikt att säkra sina dricksvattentäkter genom en vattendom. Täkten i Unnaryd är en av flera kommunala vattentäkter som berörs av detta. Anläggningen har använts för grundvattenuttag sedan år 1969. Hylte kommun står som fastighetsägare där täkten är placerad och är huvudman för anläggningen. Kommunen har rådighet över de kommunala vattentäkterna och därmed avser att söka tillstånd för vattenverksamhet och uttag av grundvatten i Unnaryds uttagsbrunn av en mängd på 250 m³/dygn mätt som årsmedelvärde och ett maxuttag på 400 m³/dygn, som maximaltuttag under tre månader i följd.

3.1 Vattentäkt och influensområde

Unnaryds vattentäkt befinner sig inom Unnaryds vattenskyddsområde (NVR-ID 2032049) som genom beslut trädde i kraft 2012-03-01 med tillhörande skyddsföreskrifter. Skyddsföreskrifterna är uppdelade i en primär- och sekundär skyddszon med syfte att förutse och förhindra eventuella föroreningar och säkerställa och/eller förbättra vattenkvaliteten (se bilaga 3) (Hylte kommun, 2011).

Området kring vattentäkten, består av barrskog och blandlövskog utanför våtmark, tallskog på våtmark, viss öppen våtmark, åkermark och exploaterad mark, väg och järnväg (Naturvårdsverket, 2024a).

Dricksvattentäkten tar ut grundvattnen från en schaktbrunn med ett djup på 7 meter och en diameter på 2000 mm. Grundvattennivån styrs av ytvattennivån och befinner sig i en isälvsavlagring i södra Unnaryd, cirka 60 meter från strandkanten till sjön Unnen. Medeluttaget av råvatten uppgår till 165 m³/dygn och nuvarande årsproduktion av dricksvatten ligger på 60 000 m³. Unnaryds avloppsverket ligger 100 meter från brunnen och 25 meter söder om anläggningen ligger en tryckavloppsledning i skyddskulvert (Hylte kommun, 2019).

I föreliggande dokument avses influensområdet vara område från vattentäkten och en radie om cirka 500 till 1000 meter. Brunnsområdet antas vara influensområdet utifrån ett konservativt antagande.

3.1.1 Kontroll av dricksvattnets kvalitet

Dricksvattenföreskrifter har antagits av Livsmedelsverket efter Europaparlamentets och rådets direktiv (LIVSFS 2022:12) för att säkerställa god dricksvattenkvalitet till allmänheten (Livsmedelsverket, 2023).

Gränsvärden för PFAS-ämnen, arsenik, bly och kadmium skärptes år 2023 och följaktligen även den lagstiftning som gäller kommunalt dricksvatten och det dricksvatten som kommer från offentliga verksamheter (Livsmedelsverket, 2022).

Analys av råvattenkvaliteten görs av kommunen för att säkerställa att det inte föreligger läckage av näringsämnen från jordbruk, föroreningstransport eller dylikt. Analysomfattningen är kemisk och mikrobiologisk av inkommande vatten till vattenverket.

4 ALTERNATIV

Enligt 6 kapitel miljöbalken om miljöbedömningar ska alternativa lokaliseringar samt alternativa utformningar för planerad vattenverksamhet redovisas i MKB. Nedan presenteras planerad verksamhet, nollalternativet samt alternativa lokaliseringar som föreslås ligga till grund för bedömningar och jämförelser i kommande miljökonsekvensbeskrivning (MKB).

4.1 Huvudalternativ

Uttag av råvatten för dricksvattenproduktion planeras att fortsätta vid samma uttagsbrunnar och på samma sätt, i syfte att kunna försörja kommuninvånarna i Hylte kommun med dricksvatten. Vattentäkten förser primärt Unnaryd samhälle med dricksvatten, av den anledning anser kommunen att tillgång till vattentäkten ska tillförsäkras genom ett tillstånd för grundvattenuttag på en mängd på 250 m³/dygn, mätt till årsmedelvärde och ett maximaluttag på 400 m³/dygn. Hylte kommun är fastighetsägare där uttag av grundvatten sker och därmed har kommunen rådighet över grundvattentäkten.

4.2 Alternativa lösningar

4.2.1 Ytvatten

Det befintliga dricksvattenuttaget tas idag från grundvattenbrunnar som anlades år 1969. Alternativ lösning är att ta vatten från de närliggande ytvattenförekomsterna i områdets närliggande sjöar. Vid en sådan omställning, att använda sig av ytvatten i stället för grundvatten till dricksvatten krävs en annan typ av vattenbehandling för att säkerställa kvalitet och säkerheten innan vattnet kan gå ut till konsumenter/kommuninvånare. För detta krävs dyra investeringar i form av ett vattenreningsverk för att särskilt bereda, hålla allmänna krav, säkerställa vattenkvaliteten och säkerheten. Hylte kommun anser att det alternativen medför för orimliga kostnader med hänsyn till de berörda antal personer som tar emot vattnet från täkten, det står inte i proportion mellan kostnader och nyttan.

4.2.2 Alternativ lokalisering

Befintliga brunnar har använts för uttag sedan år 1969. Alternativa lokaliseringar har inte utretts i förevarande samrådsunderlag.

4.3 Nollalternativ

Nollalternativet skulle innebära att Hylte kommun inte kan fullgöra den lagstadgade skyldigheten att säkert tillhandahålla dricksvatten av tillräcklig mängd och kvalitet för boende i Unnaryd. I dagsläget saknas reservvattentäkt för flera av tätorterna i Hylte kommun, inklusive Unnaryd.

Det innebär också att Unnaryds vattentäkt inte används och att dricksvattenproduktionen flyttas till kommunens övriga vattentäkter. Konsekvensen av nollalternativet blir att boende i de berörda samhällena kommer att stå utan kommunal vattenförsörjning. Detta innebär att dricksvatten kommer behöva tas från annan ort, vilket leder till ökade kostnader och stora risker för dricksvattenförsörjningen. Då varje kommun enligt lagen om allmänna vattentjänster är skyldiga att säkerställa en vattenförsörjning av god kvalitet är en vattentäkt i Unnaryd av största vikt att behålla. Dessutom anges i lagen att vattenförsörjningen i första hand skall tillgodoses genom allmän vatten- och avloppsanläggning. Idag finns inga alternativ till Unnaryds vattentäkt.

Sammanfattningsvis fortsätter verksamheten som vanligt, oskyddat och oreglerat.

5 BEDÖMNINGСУNDERLAG

I följande avsnitt redogörs för de lagar, förordningar och mål som ligger till grund för samrådsunderlaget och som efterföljande MKB kommer att ta hänsyn till och göra en avstämning mot.

5.1 FN:s globala hållbarhetsmål

År 2015 antogs Agenda 2030 och dess 17 globala hållbarhetsmål. Dessa mål ska medföra en socialt, ekonomiskt och miljömässigt hållbar utveckling för alla världens länder, till och med år 2030. Med en hållbar utveckling menas det att dagens behov och resursutnyttjande inte ska äventyra kommande generationers möjlighet att tillgodose sina behov (FN-förbundet, 2024).

Agenda 2030 inkluderar alla länder, oavsett inkomst- eller utvecklingsnivå, dock är agendan inte juridiskt bindande, utan som FN beskriver det ”en deklaration och ett frivilligt åtagande”. Ansvaret för att målen ska kunna bli uppfyllda ligger på FN:s medlemsländers regeringar, men för att målet ska nås kan FN bidra med stöd under landets genomförande. Trots detta är det även viktigt att olika aktörer som kommuner, organisationer, forskare och näringsliv engagerar sig i arbetet, eftersom alla människor påverkas av resultatet från Agenda 2030:s globala hållbarhetsmål (FN-förbundet, 2024).

I Tabell 3 listas FN:s globala hållbarhetsmål upp. De som anses relevanta för planerad vattenverksamhet är markerade med fetstil, resterande mål bedöms ej berörda av vattenverksamheten.

Tabell 3. Översikt av FN:s globala hållbarhetsmål. De hållbarhetsmål som bedöms relevanta för planerad vattenverksamhet är markerade i fetstil.

FN:s Globala hållbarhetsmål	
Mål 1: Ingen fattigdom	Mål 10: Minskad ojämlikhet
Mål 2: Ingen hunger	Mål 11: Hållbara städer och samhällen
Mål 3: God hälsa och välbefinnande	Mål 12: Hållbar konsumtion och produktion
Mål 4: God utbildning för alla	Mål 13: Bekämpa klimatförändringarna
Mål 5: Jämställdhet	Mål 14: Hav och marina resurser
Mål 6: Rent vatten och sanitet	Mål 15: Ekosystem och biologisk mångfald
Mål 7: Hållbar energi för alla	Mål 16: Fredliga och inkluderande samhällen
Mål 8: Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt	Mål 17: Genomförande och globalt partnerskap
Mål 9: Hållbar industri, innovationer och infrastruktur	

En avstämning mot relevanta hållbarhetsmål kommer att göras i kommande MKB.

5.2 Nationella miljö kvalitetsmålen

Sveriges riksdag har beslutat om 16 nationella miljö kvalitetsmål samt det övergripande generationsmålet för en hållbar samhällsutveckling. Det innebär att nuvarande och kommande generationer ska tillförsäkras en god och hälsosam miljö utifrån ekologiska, sociala och ekonomiska aspekter. Miljö kvalitetsmålen fungerar som riktvärden för miljö arbetet i Sverige och beskriver det tillstånd i den svenska miljön som miljö arbetet ska leda till (Naturvårdsverket, 2024). Det övergripande generationsmålet innebär att vi till nästa generation ska lämna över ett samhälle där de stora miljö problemen i Sverige är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser. Etappmålen är steg på vägen för att nå generationsmålet och ett eller flera av miljö kvalitetsmålen. Miljö kvalitetsmålen innehåller också ett antal preciseringar som tydliggör målens innebörd (Naturvårdsverket, 2024).

Samtliga nationella miljö kvalitetsmål finns angivna i Tabell 4. De miljö mål som bedöms vara relevanta för planerad verksamhet är markerade med fetstil i tabellen.

Tabell 4. Översikt av Sveriges miljö mål. De miljö mål som bedöms relevanta för planerad vattenverksamhet är markerade med fetstil.

Nationella miljö kvalitetsmål	
Begränsad klimatpåverkan	Grundvatten av god kvalitet
Frisk luft	Hav i balans samt levande kust och skärgård
Bara naturlig försurning	Myllrande våtmarker
Giftfri miljö	Levande skogar
Skyddande ozonskikt	Ett rikt odlingslandskap
Säker strålmiljö	Storslagen fjällmiljö
Ingen övergödning	God bebyggd miljö
Levande sjöar och vattendrag	Ett rikt växt- och djurliv

En avstämning mot relevanta miljö mål kommer att göras vid upprättande av kommande MKB.

5.3 Regionala och lokala miljö mål

Länsstyrelsen i Halland har inget regionalt åtgärdsprogram för miljö mål. Däremot utvärderas de nationella miljö målen varje år (Länsstyrelsen Hallands län, u.d.). Länsstyrelsens bedömning är att Halland har liknande utmaningar som finns nationellt samt att det i dagsläget inte finns någon positiv trend för någon av miljö målen. Länsstyrelsen uppger att behov finns, av ytterligare åtgärder för att nå målen (Länsstyrelsen Hallands län, 2024b; Länsstyrelsen Hallands län, 2024c).

Hylte kommun har i dagsläget inga egna fastställda lokala miljö mål men är under framtagande av i form av en energi- och klimatmål, som bland annat innefattar mål om hur kommunen ska minska sin klimatpåverkan (Hylte kommun, 2024b).

5.4 Miljökvalitetsnormer

Miljökvalitetsnormer (MKN) är juridiskt bindande styrmedel som regleras i miljöbalkens femte kapitel. En miljökvalitetsnorm ska tas fram på vetenskapliga grunder och anger den miljökvalitet som människan och/eller miljön kan anses tåla. För närvarande finns miljökvalitetsnormer för:

- Luftkvalitet gällande utomhusluft (SFS 2010:477)
- Omgivningsbuller (SFS 2004:675)
- Vattenförekomster vilket innefattar: havsmiljö (SFS 2010:1341), badvatten (SFS 2008:218) samt vattenförvaltning (SFS 2004:660)
- Fisk- och musselvatten (SFS 2001:554)

En bedömning mot relevanta miljökvalitetsnormer kommer att göras i upprättande av kommande MKB.

5.5 Hänsynsreglerna och hushållningsbestämmelserna

De allmänna hänsynsreglerna återfinns i kapitel 2 i miljöbalken. Reglerna innebär bland annat att den ansvarige verksamhetsutövaren ska ha tillräcklig kunskap om verksamheten eller åtgärden, att skadeförebyggande åtgärder ska vidtas samt att verksamheten eller åtgärden ska lokaliseras till en lämplig plats. Reglerna innefattar även hushållning av råvaror samt användning av bästa möjliga produkt och teknik.

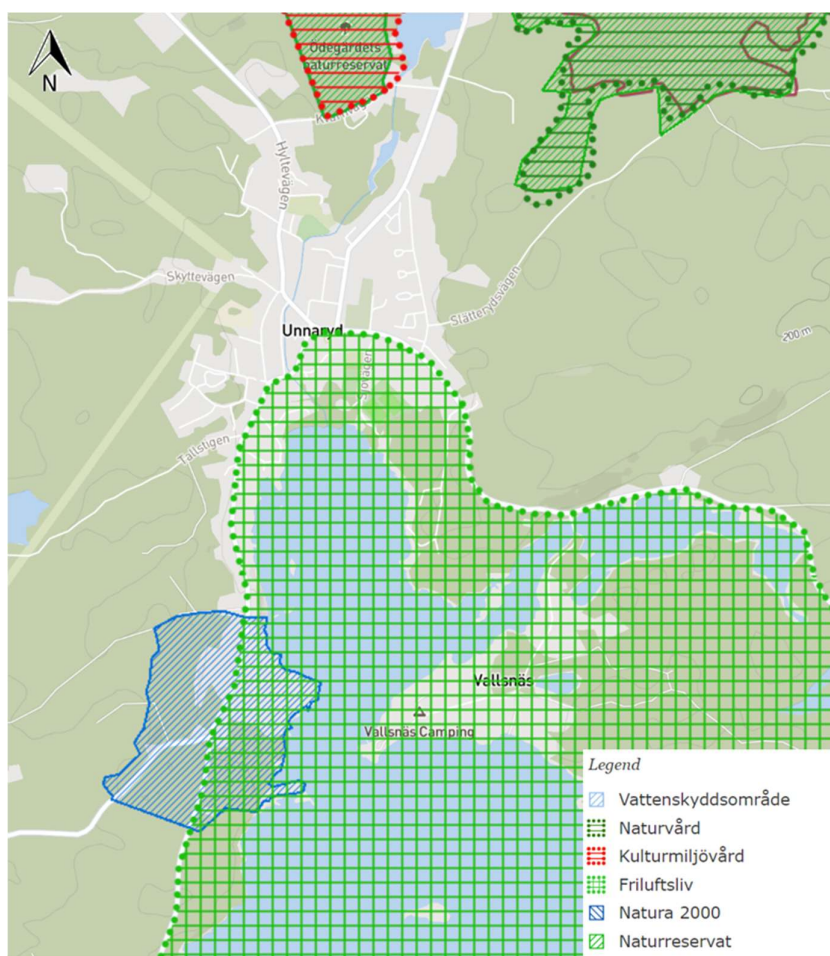
I kapitel 3 i miljöbalken redovisas grundläggande bestämmelser för hushållning av mark- och vattenresurser. Här anges bland annat att mark- och vattenområden ska användas för det eller de ändamål för vilka områdena är mest lämpade, med hänsyn till deras beskaffenhet, läge och föreliggande behov. Vidare anges att ekologiskt känsliga mark- och vattenområden, så långt som möjligt, ska skyddas mot åtgärder som kan skada naturmiljön.

En avstämning mot dessa kommer att göras i upprättande av kommande MKB.

5.6 Riksintressen

Riksintressen är områden som är särskilt betydelsefulla ur ett nationellt perspektiv och behandlas i 3 och 4 kap. i miljöbalken. Detta innebär att dessa områden inte påtagligt får skadas vid exempelvis planering och genomförande av stadsbyggnads- eller infrastrukturprojekt. Om flera riksintressen berör samma område och de inte har förenliga ändamål, behöver en avvägning mellan olika riksintressen göras. Riksintressen för totalförsvar har alltid förtur i relation till andra riksintressen.

Nedan redogörs för de riksintresseområden som berörs av planerad verksamhet, se Figur 6. En avstämning mot dessa kommer att göras i MKB:n.

Figur 6. Karta över identifierade riksintressen i närområdet i förhållande till vattenskyddsområdet (Vattenatlas, 2024).

5.6.1 Riksintresse för friluftsliv

Bolmenområdet omfattas av riksintresse för friluftsliv och är ett naturområde med särskilt goda förutsättningar för att bedriva friluftsaktiviteter som exempelvis kanot, fågelskådning och strövande. Riksintressets värden är i första hand knutna till sjöarna Bolmen och Unnen och deras öar och stränder. Bolmenområdet finns runt sjön Unnen och överlappar delar av influensområdet (Naturvårdsverket, 2024a).

5.6.2 Riksintresse för naturvård

Lunnamossen omfattas av riksintresse för naturvård och är belägen nordost om Unnarvåls tätort, drygt två kilometer från verksamhetsområdet. Lunnamossens värden består till stor del av utvecklade myrtyper såsom topogena kärr och svagt välvda mossar. Området är i hög grad opåverkat med goda förutsättningar för både flora, fauna och funga. Vidare besitter området en slags skogs-mosaik och har höga ornitologiska värden (Naturvårdsverket, 2025).

5.6.3 Riksintresse för kulturmiljövård

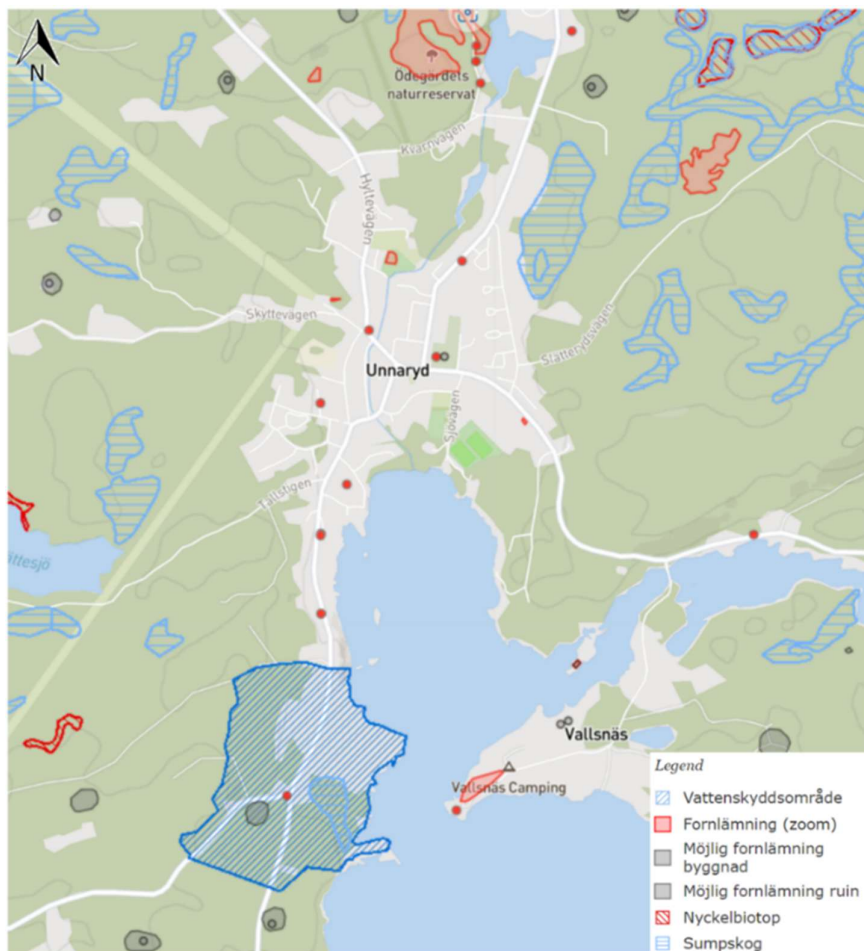
Inom berört område finns *Ödegårdets fornåker* och omfattas av riksintresse för kulturmiljövård som är ett sammanhängande område som speglar jordbruket från äldre järnåldern och in i nyare tid. Välbevarade fossila odlingslämningar som åkertegar, röjningsrösen och avgränsade terrasskanter finns inom området (Riksantikvarieämbetet, 2013).

Ödegårdets fornåker ligger i direkt anslutning till Kroksjön norr om Unnaryds tätort och cirka tre kilometer norr om verksamhetsområdet.

5.7 Skyddade områden

För att den biologiska mångfalden ska bevaras behöver natur skyddas. Inom miljöarbetet så har naturskyddet en viktig del och det finns idag flera olika skyddsformer i Sverige. Naturresevat är den vanligaste skyddsformen medan nationalparker och riksintresseområden i form av Natura 2000-områden är de starkaste skyddsformerna för skyddad natur i Sverige (Naturvårdsverket, 2024a). Utöver det finns andra skyddsformer såsom skydd för landskapsbilden, naturminnen, vattenskyddsområden, biotopskyddsområden och naturvårdsavtal. Bestämmelser för skyddade områden lagstadgas i 7 kap miljöbalken (Naturvårdsverket, 2024b).

Samrådsunderlaget har avgränsats till att inkludera samtliga skyddade områden inom en kilometers radie från ansökt vattenverksamhet, se Figur 7. En avstämning mot dessa kommer att göras i MKB:n.

Figur 7. Karta över skyddade områden i närområdet till verksamheten (Vattenatlas, 2024).

5.7.1 Naturreservat och natura 2000-områden

Ödegårdet naturreservat ligger norr om Unnaryd tätort, cirka två kilometer från influensområdet. Reservatet har i syfte att bevara den biologiska mångfald som befinner sig på platsen och att tillgodose behov av friluftslivet och kulturhistoria. Reservatet har höga värden av fågel- och kärlväxtfauna samt lav- och mossflora (Naturvårdsverket, 2024a).

Ödegårdet omfattas av natura 2000, specifikt Art- och habitatdirektivet (direktiv 92/43/EEG) och är en prioriterad livsmiljö för många olika typer av djur och organismer. Lavfloran i området är omfattande och många rödlistade arter finns i området, bland annat barbasell (Naturvårdsverket, 2024a).

Lunnamossen naturreservat har höga naturvärden kopplat till skogs- och myrmark och ligger mindre än en kilometer nordost om Södra Unnaryds samhälle och dryga tre kilometer nordost om

influensområdet. Orörd urskogsartad natur med många torrakor, lågor och vindfällen och förekomst av död ved. Förekomst finns även av tallsumpskog och övervuxna tallågor.

Lunnamossen omfattas av skydd genom natura-2000, fågeldirektivet (direktiv 2009/147/EEG) med specifika värden kopplat till ljungpipare, tjäder, orre och spillkråka. Rastande tranor och duvhök har observerats inom området. Lunnamossen ingår i myrskyddsplan för Sverige (Naturvårdsverket, 2025).

5.7.2 Sumpskog

I nära anslutning till uttagsbrunnen och inom influensområdet, finns sumpskog registrerat (Figur 7). Sumpskog kan vara skyddsvärd och innehålla höga naturvärden.

Skogsstyrelsen inventerade området år 1995 och fastslog då att skogstypen var blandskog av löv och barr med inslag av al. Området var av hög grad påverkat från verksamheter och åtgärder som dikning och gallring (Skogsstyrelsen, 2024).

5.7.3 Biotopskydd

De generella biotopskyddsområden utgör mindre områden i landskapet som är skyddade för att de erbjuder livsmiljöer för många djur- och växtarter i ett annars effektiviserat landskap. Skyddet är generellt i hela Sverige och områdena måste därför identifieras före åtgärder eller arbetet som kan påverka dessa miljöer.

Det generella biotopskyddet gäller för:

- Alléer
- Källor med omgivande våtmark i jordbruksmark
- Odlingsrösen i jordbruksmark
- Pilevall
- Småvatten och våtmark i jordbruksmark
- Stenmur i jordbruksmark
- Åkerholmar

Länsstyrelsen, Skogsstyrelsen eller kommunen får även besluta om enskilda biotopskyddsområden baserat på att en värdefull biotop påträffats i form av exempelvis en äng med höga artvärden. (Naturvårdsverket, 2023b).

5.7.4 Strandskydd

Strandskyddet är en skyddsform som är lagstadgad i 7 kap. Miljöbalken och syftar till att långsiktigt trygga förutsättningar för allemansrättslig tillgång till strandområden samt att bevara goda livsmiljöer för djur- och växtlivet på land och i vatten.

Verksamhetsområdet befinner sig inom strandskyddat område och anlades 1969 innan det generella strandskyddet vann laga kraft 1975.

5.7.5 Vattenskyddsområde

Vattenskyddsområden är en skyddsform som används för att skydda yt- eller grundvattentäkter som används eller kan komma att användas för bland annat dricksvattenuttag. Skyddsformen är reglerad i miljöbalken och upprättas av länsstyrelser med särskilda föreskrifter baserad på vattenskyddsområdets förutsättningar och särskilda skyddsbehov. Föreskrifterna reglerar åtgärder och verksamheter som kan komma att påverka råvattnets vattenkvalitet (Havs- och vattenmyndigheten, 2020).

Hylte kommun har ett vattenskyddsområde för Unnaryd med tillhörande skyddsföreskrifter som sträcker sig över aktuellt område, se utbredning i bilaga 3.

5.8 Planer och program

Nedan redogörs för berörda planer och program. En avstämning mot dessa kommer att göras i kommande MKB.

5.8.1 Översiktsplan

En översiktsplan är något en kommun är skyldig att ta fram i syfte att ge vägledning om hur kommunen ska utvecklas gällande mark- och vattenanvändning. Översiktsplanen är inte lagligt bindande men vägledande och ska ta hänsyn till den långsiktiga utvecklingsstrategin med beaktning till de olika intressen som finns inom kommunen (Boverket, 2024).

Hylte kommuns översiktsplan 2019 vann laga kraft 2020-12-17. Översiktsplanen lyfter bland annat vikten av långsiktig och hållbar vattenförsörjning i kommunen. Det pekas ut att alla kommuninvånare ska ha en trygg dricksvattenförsörjning samt att tillgången till vatten ska skyddas. Enligt kommunens beräkningar på ökad befolkningsmängd kommer även vattenanvändningen öka i samma takt, vilket gör det särskilt viktigt att ta hänsyn till framtida behov vid planering av kommunens vattenförsörjning (Hylte kommun, 2020).

Unnaryd är kommunens tredje största samhälle och nämns under byggnation och utveckling i översiktsplanen. Landsbygdsutveckling i strandnära lägen ”LIS” är ett strategiskt verktyg med syfte att skapa bättre förutsättningar för bebyggelse i strandnära lägen. Områden i Unnaryd finns utpekade i planen, dock omfattas inte föreliggande influensområde för vattenverksamheten i antagen översiktsplan. I översiktsplanen pekas Unnaryd grundvattenförekomst ut som en betydande resurs för långsiktig grundvattenförsörjning. Viss sårbarhet påtalas för vattenresursen, gällande miljöfarliga verksamheter, energibrunnar, farligt godsled (väg 370) och verksamheter som kräver släckvatten (Hylte kommun, 2020).

5.8.2 Detaljplaner

Inom området där grundvattentäkten befinner sig finns ingen gällande detaljplan.

6 MILJÖPÅVERKAN

Följande avsnitt beskriver förutsättningar och potentiell påverkan som föreslagen vattenverksamhet förväntas kunna ge på de olika miljöaspekter. Eventuella skyddsåtgärder och underutredningar som kan vara nödvändiga till följd av vattenverksamheten kommer att utredas och tas fram i samband med kommande MKB.

Bedömningarna i följande avsnitt är preliminära och kan komma att revideras i samband med upprättande av kommande MKB.

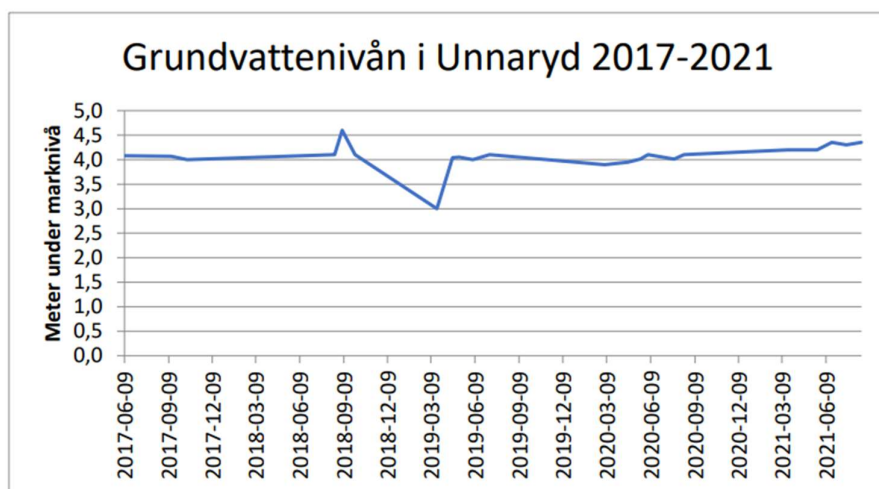
6.1 Påverkan på vatten

6.1.1 Ytvattenförekomster

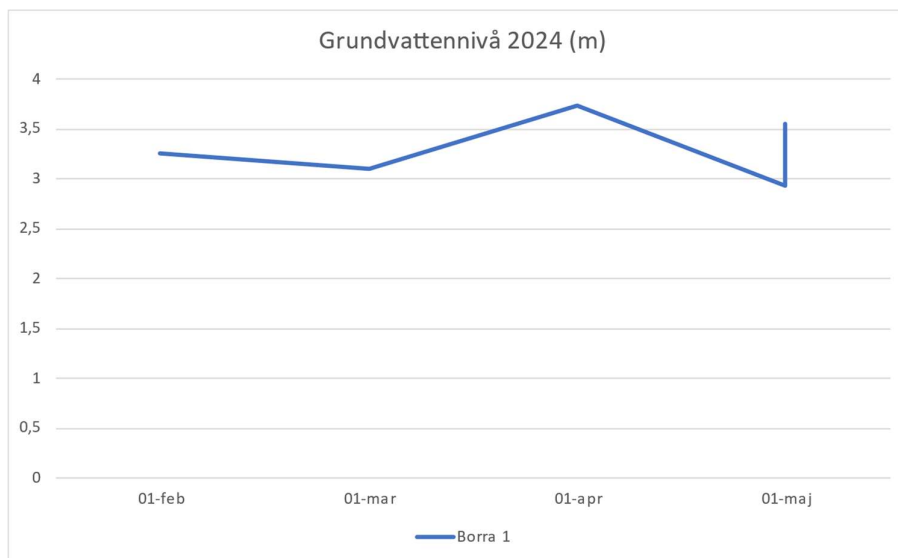
Samtliga ytvattenförekomster som finns i närområdet (se avsnitt 2.2.1), och som har klassificerats enligt förvaltningsnyckel 3 (år 2017–2021) uppnår ej god kemisk ytvattenstatus gällande kvicksilver och kvicksilverföreningar. Den kemiska ytvattenstatusen uppnår ej god status på grund av diffusa källor i form av atmosfärisk deposition som bidrar till att halten kvicksilver och bromerade difenyleter överskrider den gränsmängd kopplat till sin miljökvalitetsnorm (VISS, 2025).

6.1.2 Grundvattenförekomster

Hylte kommun har tagit ut grundvatten från Unnaryd vattentäkt sedan år 1969. Uttag av grundvatten påverkar alltid grundvattennivåerna och grundvattengradienten i området, men i varierande grad. Grundvattentäkten Unnaryd bedöms enligt förvaltningscykel 3 ha god ekologisk och kemisk ytvattenstatus och den kvantitativa statusen anses god (VISS, 2025).

Figur 8. Mätdata av grundvattennivån i Unnaryd mellan åren 2017–2021 (Breccia Konsult AB, 2022).

Figur 9. Grundvattennivå i Unnaryd under år 2024 (Breccia Konsult AB, 2022).

Den kvantitativa statusen påverkas direkt av uttagen då man genom vattenverksamheten pumpar upp och överför grundvatten till annat ställe. För att få god kvantitativ status måste vissa förutsättning råda: balans mellan uttag och grundvattenbildning, uttaget får inte orsaka ändringar i flödesriktning som orsakar inträngning av ytvatten eller förorening. Avsänkningen i grundvattenmagasinet får inte heller leda till att god ekologisk status i ett ytvatten, som är förbundet med grundvattenförekomsten, försämras eller leder till skada på grundvattenberoende terrestra ekosystem (Breccia Konsult AB, 2022).

För risker kopplade till dricksvattenproduktionen har Hylte kommun tagit fram riskanalys och kritiska styrpunkter, så kallade HACCP (Hazard Analysis and Critical Control Points). Dessa säkrar en god dricksvattenkvalitet hos användaren (Hylte kommun, 2020).

Dricksvattenföreskrifter har antagits av livsmedelsverket efter Europaparlamentets och rådets direktiv (LIVSFS 2022:12) för att säkerställa god dricksvattenkvalitet till allmänheten (Livsmedelsverket, 2023).

Gränsvärden för PFAS-ämnen, arsenik, bly och kadmium skärptes år 2023 och följaktligen även den lagstiftning som gäller kommunalt dricksvatten och det dricksvatten som kommer från offentliga verksamheter (Livsmedelsverket, 2022).

Analys av råvattenkvaliteten görs av kommunen för att säkerställa att det inte föreligger läckage av näringsämnen från jordbruk, föroreningstransport eller dylikt. Analysomfattningen är kemisk och mikrobiologisk av inkommande vatten till vattenverket. Kommunen avser att inte öka sitt uttag av

grundvatten och utredning om eventuell påverkan och provpumpning av grundvattennivåer kommer att utföras inför arbete med kommande MKB.

6.1.3 Jordbruk

Inom influensområdet finns skog och åkermark som även är i anslutning till vattentäkten. Förhöjda värden av nitrat i vattendrag och grundvatten, kan leda till förändrad kemisk status och påverkan på vattenmiljön på ett negativt sätt. Läckage av näringsämnen från lantbruk och andra diffusa källor kan också bidra till förändrad vattenkvalitet och övergödning.

6.1.4 Dag- och spillvattennät

Det finns ett befintligt avloppsreningsverk inom tätorten Unnaryd. Reningsverket mottar inget dagvatten utan detta leds vidare till sjön Unnen via bland annat dagvattendiken. Ledningarna är äldre och risken för sättningar runt ledningarna anses ringa då kommunen historiskt sett inte haft bekymmer med detta (Hylte kommun, 2019).

6.1.5 Naturmiljö

Vid en eventuell sänkt grundvattennivå kommer inte växter i markskiktet eller odlade grödor att påverkas då dessa inte bildar rotsystem som når ner till grundvattenytan. Större vegetation som träd med djupare rotsystem kan löpa större risk att påverkas då de kan ha utvecklat djupa rotsystem som sträcker sig ner till grundvattnet. Eventuell påverkan på träd kan däremot bli temporär då träden kan bilda nya, djupare rötter.

Områden med sumpskog kan påverkas av ett stort grundvattenuttag, dock ligger dessa inte i direkt anslutning till grundvattenuttagen och uttagsmängden bedöms som ringa i förhållande till hela akvifären. Risken bedöms som liten att sumpskogarna skulle avvattnas och ta skada.

Skogsbruk bedöms inte påverkas av uttag av grundvatten från vattentäkten.

Eventuell påverkan kommer att utredas i MKB: n.

6.2 Boendemiljö

Nedan redogörs för verksamhetens påverkan på bebyggelsen inom influensområdet.

6.2.1 Bostadsbebyggelse

Det finns i dagsläget inga detaljplaner för berört området. Byggnader i influensområdet står på icke sättningsbenägna jordarter och riskerar därför inte att påverkas negativt av grundvattenuttaget. Grundvattenuttaget har pågått sedan år 1969 och inga rapporter om sättningar, de senaste tio år har tillkännagivits till kommunen.

6.2.2 Enskilda brunnar

Påverkan från den fortsatta medeluttag 250 m³/dygn av grundvatten, bedöms inte innebära större förändring än dagens förhållanden, då de identifierade energibrunnar inom konservativt antagande influensområde, är fungerande och kommunen har inte fått information om att det finns kapacitetsbrist för ovan nämnda brunnar. Om uttaget av grundvatten ökas till maximal 400 m³/dygn bedöms påverkan bli marginell.

Påverkan av aktuellt uttag beräknas dock inte vara så stor att den kommer att ge negativa effekter på natur- och boendemiljön men kan komma att utredas i kommande MKB.

6.3 Markmiljö & geologi

Vid vattenskyddsområdet domineras marken av isälvssediment och sandig morän, enligt SGU:s jordartskarta (Figur 3). Det finns även mindre områden med torv. Isälvssediment har låg sättningsbenägenhet vilket också normalt gäller för morän, däremot har torv en hög sättningsbenägenhet.

Pumpning av grundvatten har skett under en längre tid och inga rapporter finns om skador som uppstått på grund av detta. I stort bedöms risken för sättningar på vägar och byggnader som liten.

6.4 Kulturmiljö

Influensområdet överlappas av vattenknutna kulturmiljöer (Utloppet av Unnen) och fornlämningar som vägmärke (L1998:9689), lämningar i form av Hälsobrunn och offerkälla (L1998:9994, L1998:9993), övrig lämning (L1998:8292, L1998:7892) och lägenhetsbebyggelse (L1998:9026) (Riksantikvarieämbetet, 2024).

Vidare identifierades byggnader som befinner sig i bebyggelseregistret för kulturhistoriskt värde inom influensområdet. En byggnad med klassificering A, B respektive en byggnad med klassificeringen C finns med i bebyggelseregistret (Länsstyrelsen Halland, 2024).

Södra Unnaryds kyrka omfattas av kyrkliga kulturminnen och ska skyddas så det kulturhistoriska värdet bevaras (Hylte kommun, 2020). Kyrkan ligger i Unnaryds tätort, cirka 900 meter norr om fastigheten för vattentäkten och befinner sig innanför det tilltänkta influensområdet.

Grundvattenuttaget bedöms inte påverka fornlämning i form av ett vägmärke som finns i influensområdet. De jordarter som förekommer vid fornlämningen och de bostäder som omfattas av bebyggelseregistret, är normalt sett inte sättningsbenägna och kommer troligtvis inte att påverkas av sänkta grundvattennivåer. Tillstånd för ingrepp i fornlämningsområdet har inte inhämtats då det bedöms inte komma krävas.

6.5 Förorenade områden

Inom influensområdet finns det objekt i Länsstyrelsens MIFO-databas över potentiellt förorenade objekt (Figur 5). Objektet utgörs av en skjutbana (ID 106253) och är placerad i riskklass 2. Det finns också tre identifierade objekt i form av en avloppsreningsverket (ID 106 187), en betong- och cementindustri (ID 182 363) samt en plasttillverkningsindustri (ID 106 149) (Länsstyrelserna, 2024).

En bedömning av påverkan av ovan områden kommer att utredas i kommande arbete med upprättande av MKB: n.

6.6 Sammanfattning förväntad miljöpåverkan

Hylte kommun har nyttjat Unnaryds vattentäkt avseende grundvattenuttag sedan anläggningens uppförande 1969. Grundvattenuttag påverkar alltid grundvattennivåerna och grundvattengradienten men i varierande grad. Påverkan av aktuellt uttag beräknas inte vara så stor att den kommer ge negativa effekter på natur- och boendemiljön. Inga provpumpningar har dock utförts av kommunen.

7 KUMULATIVA EFFEKTER

Kumulativa effekter kan vara antingen additiva, synergistiska eller motverkande. En additiv effekt uppstår när två eller flera effekter tillsammans leder till en effekt som är lika stor som summan av de individuella effekterna. En synergistisk effekt innebär att effektkombinationen blir större än summan av de enskilda aktiviteterna. En motverkande kumulativ effekt innebär att effekterna från fler än en aktivitet blir mindre än summan av var och en (Naturvårdsverket, 2023).

Eventuella kumulativa effekter kommer att utredas vid upprättande av kommande MKB.

8 RISKER OCH OLYCKOR

Risker i förhållande till föreslagen vattenverksamhet bedöms uppstå vid särskilda externa händelser och bedöms främst vara kopplade till spill och läckage från trafikolyckor inom grundvattentäkten. Vid en sådan olycka kan föroreningsspridning ske till både mark, grund- och ytvatten.

Eventuella identifierade risker kommer att utredas vidare vid framtagande av MKB där det kommer att redovisas.

9 KONTROLL AV VERKSAMHETEN

Förordningen (1998:901) om verksamhetsutövarens egenkontroll är tillämplig på verksamheten. Ett egenkontrollprogram kommer att upprättas först när myndighetsbeslut är taget i frågan för att samtliga försiktighetsmått skall kunna implementeras.

Aktuell vattenverksamhet är en redan pågående vattentäkt, där nödvändiga kontroller redan genomförs. Kommunen avser fortsätta med föreliggande kontroller.

10 SAMMANSTÄLLNING AV UTREDNINGAR INFÖR MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNING

I samband med framtagande av MKB:n föreslås följande utredningar att utföras:

- Utredning för fastställande av influensområde, (provpumpning)
- Utredning om vattenverksamhetens påverkan på grundvattennivå och miljön vid maximalt uttag av 400 m³/dygn

11 FÖRSLAG TILL INNEHÅLLSFÖRTECKNING I MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNING

MKB:n för planerad tillståndsansökan föreslås omfatta:

- En icke teknisk sammanfattning.
- En redogörelse för de samråd som har skett, vad som kommit fram i samråden och hur det har beaktats i miljökonsekvensbeskrivningen.
- Redogörelse för avgränsningen och metodiken för miljökonsekvensbeskrivningen
- Redogörelse för bedömningsunderlag.
- Beskrivning av lokalisering.
- Alternativ lokalisering och nollalternativ.
- Områdesbeskrivning där värden i omgivande miljö beskrivs (natur och djurliv, kultur, riksintressen, bebyggelse, pågående markanvändning etc.).
- Beskrivning av den nuvarande verksamheten.
- Identifiering, beskrivning och bedömning av eventuella hälso- och miljöeffekter som verksamheten kan ha på sin omgivning.
- Beskrivning och bedömning av eventuella kumulativa effekter.
- Risk och säkerhet
- Uppgifter om de åtgärder som planeras för att förebygga, hindra, motverka eller avhjälpa negativa miljöeffekter.
- Bedömning av eventuell påverkan på miljökvalitetsnormer och de eventuella åtgärder som behövs för att undvika att verksamheten bidrar till att miljökvalitetsnormer inte följs.
- Överensstämmelse med miljömål, hänsynsregler och hushållningsbestämmelserna.
- Beskrivning av överensstämmelse med kommunala och regionala planer.
- Bedömning av påverkan på riksintressen och andra skyddade områden.
- Förslag till kontrollprogram för verksamheten
- En redogörelse av sakkunskapen hos de som har tagit fram MKB och övrigt underlag.
- Referenslista.

12 FÖRSLAG TILL AVGRÄNSNING I MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNING

Tillståndsansökan avser vattenverksamhet för uttag av grundvatten för dricksvatten inom Unnaryd vattentäkt. MKB:n avgränsas i huvudsak till miljöeffekter som bedömts vara av relevans för hälso- och miljöpåverkan lokalt och regionalt.

Nedan listas de miljöaspekter som föreslås inkluderas i kommande MKB: n.

- Grundvatten
- Vattenkvalitet och påverkan på vattenmiljön
- Påverkan på naturmiljö

Beskrivning och bedömning av kumulativa effekter begränsas till att omfatta påverkan på vattenområden.

Den geografiska avgränsningen av MKB:n föreslås baseras på de hydrologiska och hydrogeologiska påverkansområdena utbredning under den tid som vattenverksamheten äger rum.

Den tidsmässiga avgränsningen föreslås till tio år.

13 REFERENSER

Boverket. (2018). *Fysisk planering för en trygg dricksvattenförsörjning- behov och möjligheter*. Boverket.

Boverket. (2024). *Översiktsplanens nytta och funktion*. Hämtat från <https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/planering/oversiktsplan/oversiktsplanen/> Hämtad mars 2025

Breccia Konsult AB. (2022). *Miljökonsekvensbeskrivning för Unnaryd vattentäkt, Hylte kommun*. Malmö.

FN-förbundet. (2024). *Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling*. Hämtat från FN: <https://fn.se/globala-malen-for-hallbar-utveckling/> Hämtad okt 2024 den 8 Februari 2021

Havs- och vattenmyndigheten. (2020). *Vattenskyddsområde*. Hämtat från Havs- och vattenmyndigheten: <https://www.havochvatten.se/avlopp-och-dricksvatten/dricksvatten-och-vattenskydd/vattenskyddsomrade.html>. Hämtad november 2024.

Hylte kommun. (2011). *Vattenskyddsområde med skyddsföreskrifter för Unnaryds vattentäkt i Hylte kommun*. Hylte kommun.

Hylte kommun. (2019). *S Unnaryds vattenförsörjning, Anläggningsbeskrivning och driftinstruktion*. Samhällsbyggnadskontoret.

Hylte kommun. (2020). *Yttrande efter granskning av vattenförsörjning*. Hyltebruk: Samhällsbyggnadsnämnden.

Hylte kommun. (2020). *Översiktsplan för Hylte kommun*. Hyltebruk: Kommunledningskontoret.

Hylte kommun. (2024b). *Hylte kommun*. Hämtat från Energi- och klimatplan: <https://www.hylte.se/bygga-bo-och-miljo/energi-och-uppvarmning/energi-och-klimatplan>. Hämtad november 2024.

Lantmäteriet. (2024). *Min Karta*. Hämtat från Lantmäteriet: <https://minkarta.lantmateriet.se/>. Hämtad november 2024

Livsmedelsverket. (2022). *Nu införs nya gränsvärden för bland annat PFAS i dricksvatten*. Hämtat från <https://www.livsmedelsverket.se/om-oss/press/nyheter/pressmeddelanden/nu-infors-nya-gransvarden-for-bland-annat-pfas-i-dricksvatten>

Livsmedelsverket. (2023). *Gällande lagstiftning*. Hämtat från <https://www.livsmedelsverket.se/om-oss/lagstiftning1/gallande-lagstiftning/livsfs-202212> Hämtad mars 2025

- Länsstyrelsen Halland. (2024). *Informationskarta kulturmiljövård*. Hämtat från <https://ext-geoportal.lansstyrelsen.se/standard/?appid=d0e35de8fe95434ca5fd043d84040116>
Hämtad nov 2024
- Länsstyrelsen Hallands län. (2024b). *Miljötilståndet i Hallands län*. Hämtat från Länsstyrelserna: <https://www.rus.se/regional-arlig-uppfoljning/hallands-lan-2/>. Hämtad november 2024.
- Länsstyrelsen Hallands län. (2024c). *När vi miljömålen?* Hämtat från Länsstyrelsen Hallands län: <https://www.lansstyrelsen.se/halland/miljo-och-vatten/miljomal/nar-vi-miljomalen.html>. Hämtad november 2024.
- Länsstyrelsen Hallands län. (u.d.). *Åtgärdsprogram inom miljömål*. Hämtat från Länsstyrelsen Hallands län: <https://www.lansstyrelsen.se/halland/miljo-och-vatten/miljomal/atgardsprogram-inom-miljomal.html>. Hämtad november 2014.
- Länsstyrelserna. (2024). *EBH-kartan*. Hämtat från EBH-kartan: <https://ext-geoportal.lansstyrelsen.se/standard/?appid=ed0d3fde3cc9479f9688c2b2969fd38c>.
Hämtad november 2024
- Naturvårdsverket. (2023). *Kumulativa effekter inom specifik miljöbedömning*. Hämtat från Naturvårdsverket - Vägledning och stöd: <https://www.naturvardsverket.se/vagledning-och-stod/miljobalken/miljobedomningar/specifik-miljobedomning/kumulativa-effekter/>
Hämtad mars 2023
- Naturvårdsverket. (2023b). *Biotopskyddsområden*. Hämtat från <https://www.naturvardsverket.se/amnesomraden/skyddad-natur/olika-former-av-naturskydd/biotopskyddsomraden/>. Hämtad april 2024
- Naturvårdsverket. (2024). *Miljömålen*. Hämtat från Sveriges miljömål: <https://www.sverigemiljomal.se/miljomalen/> Hämtad okt 2024 den 8 Februari 2021
- Naturvårdsverket. (2024a). *Skyddad natur*. Hämtat från Naturvårdsverket: <https://www.naturvardsverket.se/amnesomraden/skyddad-natur/>. Hämtad november 2024
- Naturvårdsverket. (2024a). *Skyddad natur- bolmenområdet*. Hämtat från <https://geodata.naturvardsverket.se/handlingar/rest/dokument/247731> Hämtad nov 2024
- Naturvårdsverket. (2024b). *Olika former av naturskydd*. Hämtat från Naturvårdsverket: <https://www.naturvardsverket.se/amnesomraden/skyddad-natur/olika-former-av-naturskydd/>. Hämtad maj 2024

- Naturvårdsverket. (2025). *Skyddad natur- lunnamossen*. Hämtat från <https://geodata.naturvardsverket.se/handlingar/rest/dokument/203182> Hämtad mars 2025
- Regeringskansliet. (2024). *Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster*. Hämtat från https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-2006412-om-allmanna-vattentjanster_sfs-2006-412/
- Riksantikvarieämbetet. (2013). *Riksintressen för kulturvården- Hallands län (N)*. Riksantikvarieämbetet.
- Riksantikvarieämbetet. (2024). *Fornsöke*. Hämtat från <https://app.raa.se/open/fornsok/> hämtad nov 2024
- SGU. (2024). *Grundvattentillgång i små magasin*. Hämtat från <https://apps.sgu.se/kartvisare/kartvisare-grundvattentillgang.html?zoom=409031.85884793836,6310381.705908818,411624.6640335488,6313016.511178428>
- SGU. (2024a). *Jordartskarta- kartvisare*. Hämtat från <https://apps.sgu.se/kartvisare/kartvisare-jordarter-25-100.html> Hämtad November 2024
- SGU. (2024c). *Grundvattenmagasin- kartverktyg*. Hämtat från <https://apps.sgu.se/kartvisare/kartvisare-grundvattenmagasin.html> Hämtad November 2024
- SGU. (2024d). *Brunnarkivet-kartverktyg*. Hämtat från <https://apps.sgu.se/kartvisare/kartvisare-brunnar.html> Hämtad november 2024
- SGU. (2024b). *Genomsläpplighet- kartverktyg*. Hämtat från <https://apps.sgu.se/kartvisare/kartvisare-genomslapplighet.html> Hämtad November 2024
- Skogsstyrelsen. (2024). *Skogens pärlor*. Hämtat från <https://www.skogsstyrelsen.se/Skogens-parlor/Sumpskog/?ObjektId=050322031> Hämtad nov 2024
- Vattenatlas. (2024). *Vattenatlas*. Hämtat från <https://vattenatlas.se/> Hämtad November 2024
- VISS. (2025). *Vattenkartan*. Hämtat från <https://ext-geoportal.lansstyrelsen.se/standard/?appid=1589fd5a099a4e309035beb900d12399> Hämtad mars 2025

- VISS. (2025). *Vattenkartan- WA52271944*. Hämtat från <https://viss.lansstyrelsen.se/Waters.aspx?waterMSCD=WA52271944> Hämtad mars 2025
- VISS. (2025). *Vattenkartan- WA86678588*. Hämtat från <https://viss.lansstyrelsen.se/Waters.aspx?waterMSCD=WA86678588> Hämtad mars 2025
- VISS. (2025a). *Vattenkartan- WA83215542* . Hämtat från <https://viss.lansstyrelsen.se/Waters.aspx?waterMSCD=WA83215542> Hämtad mars 2025
- VISS. (2025b). *Vattenkartan- WA29456646*. Hämtat från <https://viss.lansstyrelsen.se/Waters.aspx?waterMSCD=WA29456646> Hämtad mars 2025
- VISS. (2025c). *Vattenkartan- WA60301111*. Hämtat från <https://viss.lansstyrelsen.se/Waters.aspx?waterMSCD=WA60301111> Hämtad mars 2025
- VISS. (2025d). *Vattenkartan- WA60633381*. Hämtat från <https://viss.lansstyrelsen.se/Waters.aspx?waterMSCD=WA60633381> Hämtad mars 2025